

## บทที่ ๑

### บทนำ

#### ๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสถานการณ์บ้านเมืองในห้วงเวลาที่ผ่านมานี้ ประเทศไทยประสบปัญหามากมาย ประกอบด้วย การกระทำผิดกฎหมาย ปัญหาอาชญากรรม การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม การระบาดของสิ่งเสพติดและอบายมุข การแตกแยกทางความคิด การเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม และการจลาจลจ้วง ดุหมั่นสถาบันหลักของชาติ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนเกิดจากการขาดสติ จิตสำนึก ศีลธรรมและคุณธรรมจริยธรรม อันจะส่งผลให้สังคมเกิดความขัดแย้ง<sup>๑</sup>

คณะสงฆ์ โดย เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช มีดำริในการจัดทำโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและสร้างความตระหนักให้พุทธศาสนิกชนชาวไทยนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา ไปปฏิบัติตามหลักศีล ๕ สู่วิถีชีวิตประจำวันของคนทุกคน กับทั้งเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการจัดตั้ง “หมู่บ้านรักษาศีล ๕” ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของทุกจังหวัดทั่วประเทศ ทั้งนี้ เพื่อความสงบสุขร่มเย็นเป็นสุขของตนเอง ครอบครัวและประเทศชาติ<sup>๒</sup>

พระราชบัญญัติโมลี เจ้าคณะจังหวัดลำพูน กล่าวว่า ขณะนี้สมักร ๔๑๑ หมู่บ้าน ในจำนวนหมู่บ้านที่มีในจังหวัดลำพูนทั้งหมด ๕๙๙ หมู่บ้าน เรามีเป้าหมายให้ทุกหมู่บ้านสมักรเข้าโครงการนี้ทั้งหมดภายในปี ๒๕๕๗ นี้ โดยมีการลงนามความร่วมมือระหว่างฝ่ายคณะสงฆ์ ข้าราชการ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำพูน อบจ. ลำพูนประกาศร่วมมือเริ่มโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ร่วมกับขับเคลื่อน วางกรอบดำเนินงาน ตรวจเยี่ยมเดือนละ ๑ ครั้ง มีการติดตามประเมินผล คาดใช้เวลา ๔ ปี โดยหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ของลำพูนนั้นแบ่งเป็น ๒ ประเภท หากประชาชนร้อยละ ๕๐ ช่วยกันรักษาศีล ๕ ได้ก็ถือว่าเป็นหมู่บ้านนำร่องหมู่บ้านรักษาศีล ๕ หากประชาชนร้อยละ

---

<sup>๑</sup> สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, คู่มือการดำเนินงานโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หมู่บ้านรักษาศีล ๕ (สำนักงานพระพุทธศาสนา : มปท, ๒๕๕๗), หน้า ๕

<sup>๒</sup> แส่นปราชญ์ ฐิตสัทธ. คนดีมีศีล ๕ แบบยั่งยืน [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.gotoknow.org/journals/137530> [๑๑ ก.พ. ๒๕๕๘].

## บทที่ ๒

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่องบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำราทางวิชาการ แนวคิดและทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการศึกษาวิจัยเพื่อใช้ในการสร้างแนวคิดอันทำให้งานวิจัยเกิดขึ้นดังนี้

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท

๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับโครงการรักษาศีล ๕

๒.๕ ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

#### ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกที่เกิดจากความรู้สึกภายในต่างๆซึ่งความรู้สึกภายในนั้นอาจเป็นเพียงเจตคติหรือความเชื่อหรือความนิยมที่ได้แสดงออกมาโดยการพูดหรือการเขียนซึ่งในการแสดงออกนี้จะต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ประสบการณ์และพฤติกรรมของแต่ละบุคคลก่อนที่จะมีการตัดสินใจแสดงออกมาซึ่งแต่ละคนอาจจะมีคนเห็นเหมือนกันหรือต่างกันได้ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นทั้งจากนักวิชาการไทยและต่างประเทศได้ให้แนวความคิดไว้ดังนี้

##### ๒.๑.๑ ความหมายเกี่ยวกับความคิดเห็น

จากการตรวจสอบเอกสารปรากฏว่ามีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับความคิดเห็นไว้หลายท่าน ดังนี้

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความคิดเห็นว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเหมือนทัศนคติความคิดเห็นนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการแสดงออกของทัศนคติก็ได้สังเกตและวัดได้จากคนแต่มีส่วนที่แตกต่างไปจากทัศนคติตรงที่ทัศนคตินั้นเจ้าตัวอาจจะตระหนักหรือ

## บทที่ ๓

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านศิลป ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถามกับสัมภาษณ์กลุ่มประชากรที่ได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการตามลำดับ ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

#### ๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านศิลป ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถามกับสัมภาษณ์กลุ่มประชากรที่ได้กำหนดไว้

#### ๓.๒ ประชากร

##### ๑. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่นที่มีบทบาทต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศิล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน ๑๒๐ คน

## บทที่ ๔

### ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากประชากรจำนวน ๑๒๐ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำท้องถิ่น

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๔.๕ แนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๔.๖ ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยวิธีวิจัยแบบผสานวิธี

๔.๗ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

#### ๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำท้องถิ่น ตำบลเหมืองจี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ของผู้นำท้องถิ่น ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

## บทที่ ๕

### สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมืองลำพูน มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ ๑) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ๒) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ๓) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ๔) เพื่อศึกษาแนวทางของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้นำท้องถิ่น ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมืองลำพูน จำนวน ๑๒๐ คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อทำการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าความถี่ ( Frequency ) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi – Square Test) ( $\chi^2$ ) ในส่วนของข้อคำถามปลายเปิดที่แสดงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยทำการจัดกลุ่มตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามปลายเปิด จากนั้นจะทำการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) สาระสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ( Content Analysis Technique)